

מיחמת הזכרון
למה דווקא בשבת?

ברעם אילו נמצא במקנסי בתולת-הברזל. האם היה אומר פירקי תהילים? פונה למצפון העולם? מכרזו על יום צום? או סומך על אובייקטיביות מזכיר האו"ם? הצעתי למר ברעם להניח משי-אלות חסודות לאפיפיו. הברנש הרע והברנש הטוב מצויים רק בסירטי בוקרים. החיים מחייבים בדרך כלל בחירה בין הרע הרע יותר. משאלות חסודות הן ביטוי לבריחה מהמצויאות.

צ'כי פייגין, תל-אביב

משפט חוזר

הקורא מציע מישפט חוזר לשר-לשעבר.

השר-לשעבר אביר-חצירא, פרק-ליטיו ותנועתו טענו לאורך המיש-

שר לשעבר אביר-חצירא
"פרשת דרייפוס"

פט, או לפחות יצרו רושם. שיש כאן מישפט "מוטה", מין מישפט דרייפוס שכזה.

לאורך כל השבוע האחרון ל-מישפט הוטרה השופטת באומים, בכתובות על הקירות, וחיה בפחד. היא הבינה שאם היא תפגע ב"מנהיג" ותגזור עליו עונש כפוף על ייעושו פוגרומים נגדה ונגד מישפחה.

אביר-חצירא טוען שהוא רוצה לטהר את שמו. אם כך, אני תובע לערוך לו מישפט חוזר, בהרכב של יותר משופט אחד!

רפי אליהו, תל-אביב

מכתבים

(המשך מעמוד 18)
הצטרף למאבקי לעשות כל מא-מץ אפשרי להדברת המגיפה.
יוסף הפ, רמת-גן

קיפוח נפש גוים

דוחה שבת

מדוע היה צריך להתחיל במילחמה בשבת דווקא?

בלונדון נעשה מעשה נפשע ש-בעיקבותיו יצאה ממשלת ישראל בהפצות מאסיביות ובהפגזות של הארטילריה וחיל-הים על לבנון. צה"ל החל בפעולותיו בערב שבת ועסק בהן בכל יום השבת. צעד זה של ממשלת ישראל מער-רר מספר תמיהות ושאלות. המוסר נות לכל אלה הכופים על ישראל שבת כהילכתם:

האם הכרח היה להביא יהודים לידי חילול-שבת המוני שכזה, ב-ניגוד לדעת תורה, שרק פיקוח-נפש דוחה שבת?

האם ההתקפה על לבנון בערב השבת וביום השבת היא בגדר פיקוח נפש?

מדוע אי-אפשר היה לדחות את המילחמה ליום הראשון בשבוע, כאשר איש לא כפה על ישראל לפתוח את התקפתה בשבת דו-קא?! הלא ההתקפה נפתחה עוד בטרם היתה שהות בידי ממשלת ישראל ועם ישראל לדעת מי ה-מתנקשים וישם מי פעלו ומי ש-לחם. האם מותר לפי ההלכה להק-דים הוצאה לפועל של פסקי-דין מוות בטרם התברר האשם?

אפשר להבין את הצורך של ממשלת ישראל לקשור את ההת-נקשות בלונדון למגמותיה המתוכ-ננות בלבנון מטעמים של אפקט פוליטי-מוסרי כלפי דעת-הקהל ב-ישראל ובעולם, אך האם רווח זה של אפקט פוליטי מתיר ביווי וחרי-זול-שבת המוני כפרהסיה, כראש-חוצות ולעיני תבל כולה?

והרי כבר אמר ח"כ אברהם שפירא. בקשר להפסדים הכספיים הכבדים שחגרום למדינה סגירת אל-על בשבתות ותגים ש-אין מחיר כבד מדי לישראל למען

החיים מלאים דילמות וברירות אכזריות. אחת הדרכים להתחמק מהן היא על-ידי הבעת משאלה חסודה (באנגלית: Pious Wish). למשל, שימעון ולוי מסוככים ב-שאלת בעלות על חפץ מסויים ו-מחליפים מהלומות. יכול פלוני לטעון כי שימעון צודק, או לוי צודק. אחת הדרכים האלטרנטיביות היא להביע משאלה חסודה, בנוסח: "למה לריב? האם זה כדאי?" "האם הנזק שווה בצער?" "אני עבד הסדר בדרכי שלום." לעתים המשאלה החסודה היא מציאותית ובתי-ביצוע, לעתים זו התחסדות גרידא.

כל המשמע משאלה חסודה צד כמה ציפורים בירה אחת. ראשית, הוא משחרר את עצמו מדילמה הכרוכה בעצם ההחלטה מי צודק, שנית, הוא בסדר עם כל העולם - איננו מרגיז את שימעון ולוי גם יחד. שלישית הוא בסדר עם מצפונו: תמיד יופיע כאיש-שלום, שלא ליכלך את ידיו, תמיד יוכל לאחר מעשה לבוא ולומר: "אמרתי לכם. האם זה היה כדאי?"

מי עושה משאלות חסודות? עושה זאת האפיפיו, בגלל מע-

מישפחות מצוקה

על מצוקת הנשים הגרושות.

האם יודעים אנשים העושים למען מעמד האשה (ולמען ילדיה), כי יש ניכוי מסי-הכנסה משכרן של נשים גרושות שאינן נתמכות, כגובה השווה לזה של נשים אשר בעליהן הם מפרנסים ראשיים או מפרנסים-שותפים של המישפחה? אין כמובן צורך לפרט כמה עוול נגרם לנשים אלה, המשמשות ברוב המיקרים כאב וכאם, כמפרנס יחיד אשר כל המעמסה ועול הדאגות, הן הכספי והן המוראלי, מוטל על כתפיהן. מדוע לא קמה צעקה במדינה של נשים אלה עד כה - לא ברור. אין זאת כי נשים אלו כל-כך טרודות בדאגותיהן, שאינן יכולות למצוא להן כוח וזמן לטפל בבעיה קשה זו שלהן. אני פונה בשמי ובשם הנשים שאני מכירה ושאיני מכירה. ייעשה משהו למען מישפחות מצוקה חד-הוריות אלה. יורד עול המס הכבד הזה מעל שיכמי נשים אלה כדי שיוכלו לעשות למען אורחי העתיד, בלא שישבעו קשיים ומרוים יותר מהמנה אשר גזר עליהן הגורל. הניה סימון, ירושלים

מדו כראש הכנסיה הקתולית, שיש גם יחד;

עושים זאת דיפלומטים, והרבה אנשים צבועים המנסים להפיק תועלת אישית או ציבורית מחוסר המעורבות והמנייטרליות.

אך עושים זאת גם אנשים בעלי רצון טוב, שאינם מצטיינים ב-עודף מעשיות. חיים ברעם שייך לסוג השלישי. הוא טוען שלפנינו פרשה אנכרוניסטית מטופשת, טרי-גדיית דמים, שבה שני הצדדים מפוקפקים. הגנרלים הפשיסטים בארגנטינה וגברת תאצ'ר השמרי-נית באנגליה, בעלת שיא באבטי-לה. הבעייה היא שהכותב מגסה לשחרר את עצמו מהכרעה מי צודק יותר. שאלתי היא מה היה עושה, חיים

שמירת השבת. ואף ראש-הממ-שלה אישר ש-קדושת השבת היא ששמרה את העם. מה נשתנה אם כן? מדוע לפתע נאלמה דום מר-עצת גדוליה-התורה? היכן כבוד הרבנים הראשיים לישראל, גורן ונסים?

או שמה ניתן פירוש חדש למיצ-וות התורה, שקיפוח נפש גוים דוחה שבת?!

יצחק חסון, תל-אביב

משאלות חסודות

התייחסות לפרשת איי-פולקנד, כפי שנדונה ב-"עולם קטן" ("העולם ה-זה" 2332).

היה זה יום חם ופתחתי חלון כשנתקעתי בפקק בצומת חולון. פתאום הרגשתי שאני כמעט נחנק, כי מולי עמדה משאית ענק. מה לעשות? הטריק פשוט וגלוי - אצלי במכונית "עץ הפלא" תלוי.

לחשיג בריחות שונים, בחנויות לאביזרי רכב ורשתות השייך. היבואן: אוטו-פרט, 03-331863

מרתף "ליריק"
דיונוף 190, ת-א

ספרים • תקליטים • ציורים

פתוח יום יום (כולל חוצ'י"ש) עד 11.00 בלילה

איתן עמיחי
הדברת מזיקים

בע"מ מומחים לחברת תיקנים (גויקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272 טל 790114-5-6 רש"מס' 21 עסק 481/75 שמירה על בריאותך ורכושך

קרעים
לנוכרת נישואין
שרות הונן יחס אישי ומסור, אמיות ומספר תחנות רב. 20 שנות ניסיון והצלחה!
תל אביב בן יהודה 58 טל 03-282932

קבוצות לשכלול יכולת התנועה בשיטת פלדנקרייז

מתקיימות באבן-גבירול 103 תל-אביב קונסרבטוריון "רון" מול השקם בימי שני וחמישי - בוקר ואחה"צ פרטים: טל. 03-232182 - אלי דגלר

תן טרמפ לחייל